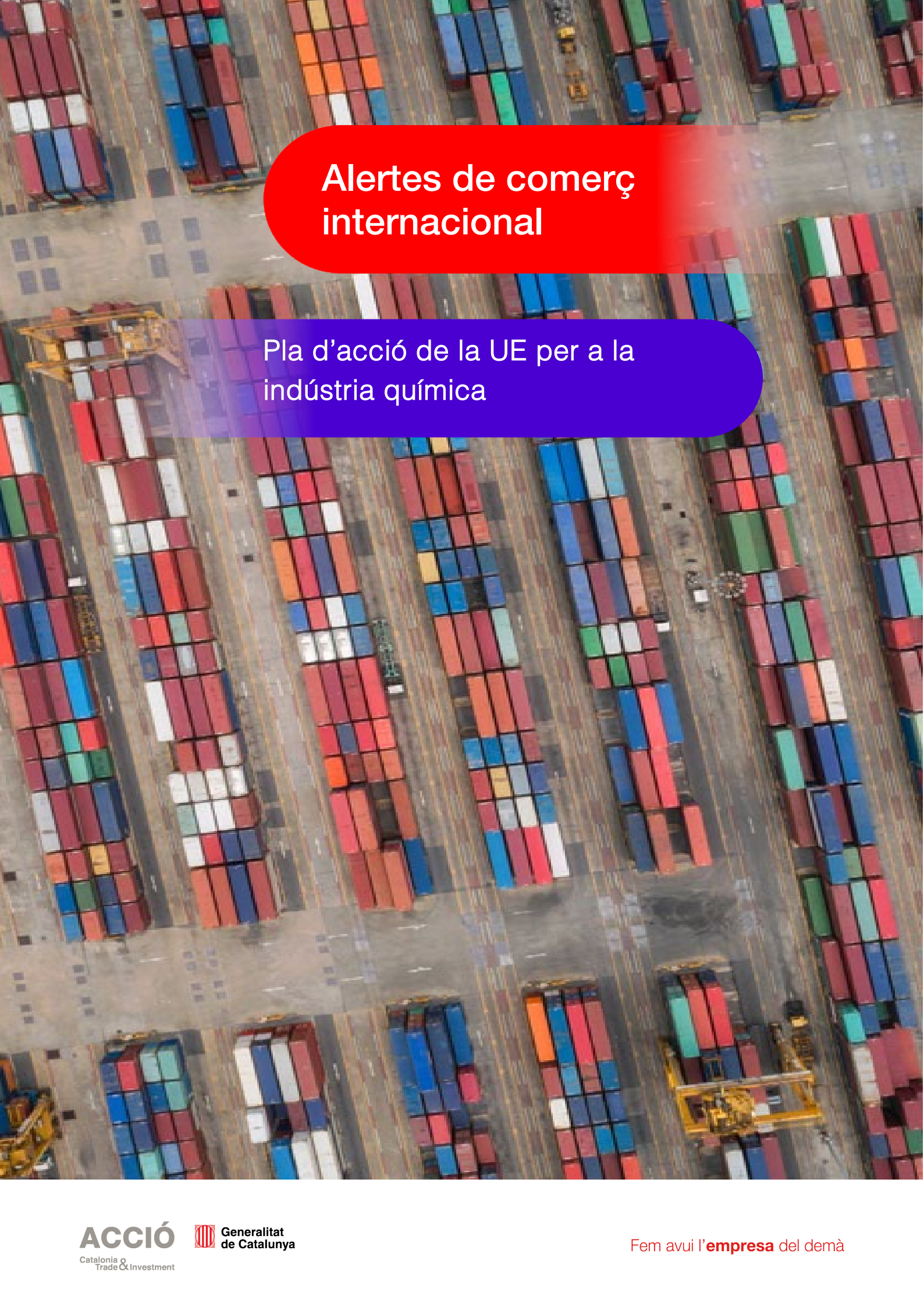

Alertes de comerç internacional

Pla d'acció de la UE per a la indústria química

17.07.25

Pla d'acció de la UE per a la indústria química

Nota informativa realitzada per:
Oficina Tècnica de Barreres a la Internacionalització
17.07.25

17.07.25

Pla d'acció de la UE per a la indústria química

1. El Pla d'acció de la UE per a la indústria química és el tercer, després dels de l'automoció i l'acer

El **Pla d'acció per a la indústria química europea s'inscriu dins de la Brúixola per a la Competitivitat i el Pacte per una Indústria Neta**. Després del Diàleg Estratègic de la presidenta Von der Leyen celebrat el 12 de maig de 2025, **aquest és el tercer pla sectorial de la Comissió, després dels dedicats a l'automoció i a l'acer**.

El paquet de simplificació presentat dona compliment al compromís de la presidenta de simplificar les lleis de la UE i reduir la càrrega administrativa per tal de facilitar la innovació i el creixement empresarial. Von der Leyen va anunciar la preparació d'un pla específic per al sector químic durant el primer Diàleg Estratègic sobre el futur de la indústria química a Europa amb representants del sector, celebrat el 12 de maig de 2025. L'Estratègia per al mercat únic, adoptada també el maig de 2025, va reiterar aquest compromís.

La **indústria química de la UE és el quart sector manufacturer més gran**, amb 29.000 empreses que proporcionen 1,2 milions de llocs de treball directes i donen suport a 19 milions de persones més en la totalitat de les cadenes de subministrament. Per altra banda, la indústria es troba en una situació de vulnerabilitat estructural que amenaça la seva capacitat de producció, el seu teixit laboral i la seva posició estratègica dins del mercat global. Malgrat ser responsable de més del 96% dels productes manufacturats i essencial per a sectors estratègics com la defensa, la sanitat, les tecnologies netes o l'agroalimentació, la seva quota de mercat global ha caigut més del 50% des del 2003.

El Pla d'acció proposa les mesures següents

- **Reforçar la resiliència del sector, protegir la producció crítica a la UE i obrir nous mercats:** La Comissió establirà, conjuntament amb els Estats membres i les parts interessades, una Aliança de productes químics crítics per abordar el risc de tancament de capacitats en el sector.
- **Garantir el subministrament energètic assequible i impulsar la descarbonització i l'economia circular:** La Comissió desplegarà amb la màxima celeritat el Pla d'acció per a l'energia assequible per ajudar a reduir els elevats costos energètics i de matèries primeres.
- **Crear mercats de referència i promoure la innovació:** El Pla d'acció posa èmfasi en els incentius fiscals i les mesures tributàries per estimular la demanda de productes químics nets.
- **Actuació sobre les substàncies per- i polifluoroalquíliques (PFAS):** per minimitzar les emissions de PFAS mitjançant una restricció sòlida i basada en l'evidència científica, tot

17.07.25

Pla d'acció de la UE per a la indústria química

garantint l'ús continuat en aplicacions crítiques sota condicions estrictes quan no existeixin alternatives.

- **Simplificar el marc regulador** per facilitar la inversió i reduir la càrrega administrativa.

2. Elements destacats del Pla d'acció de la UE per a la indústria química

Aliança europea per als productes químics crítics

L'Aliança es basarà en l'experiència d'altres iniciatives com l'Aliança europea de matèries primeres crítiques i actuarà de manera complementària al *Transition Pathway for the Chemical Industry*, el full de ruta estratègic de transició del sector. Els objectius específics són els següents:

- **Desenvolupar criteris per identificar emplaçaments i molècules crítiques**, tenint en compte la seva importància per a cadenes de valor estratègiques (com bateries, semiconductors, fertilitzants o medicaments) i el nivell de dependència comercial de la UE respecte a tercers països.
- Elaborar un **mapa de molècules crítiques**, especialment aquelles subjectes a monopolis d'un sol proveïdor o país.
- **Donar suport a la designació d'"emplaçaments químics crítics de la UE"** per part dels Estats membres i regions.
- **Coordinar prioritats d'inversió i desenvolupar projectes importants d'interès europeu comú (IPCEI)**, especialment en biotecnologia i materials circulars, així com altres iniciatives industrials.
- Reforçar el **seguiment de les importacions potencialment lesives** mitjançant el Sistema Europeu de Vigilància Duanera, i actuar de forma preventiva amb mesures de defensa comercial davant distorsions globals (2026).

Comerç internacional, defensa i protecció de la indústria europea

L'estratègia de resiliència inclou mesures per reforçar la posició comercial de la UE i contrarestar la pèrdua de competitivitat davant competidors globals que operen sota costos energètics molt inferiors o reben subsidis distorsionadors. Aquests instruments comercials inclouen:

17.07.25

Pla d'acció de la UE per a la indústria química

- **Mesures de defensa comercial (antidúmping i antisubvencions)** que s'aplicaran amb més agilitat, en coordinació amb el Grup de Vigilància de Productes Químics i el sistema d'alerta primerenca sobre pujades d'importacions sobtades.
- **Nous acords sectorials de cooperació reguladora per reduir barreres comercials** quan no sigui viable establir acords de lliure comerç complets.
- **Desenvolupament d'un sistema harmonitzat de controls duaners** basats en el risc, amb atenció especial a substàncies restringides, etiquetatge incorrecte o productes químics falsificats.
- **Millora del compliment normatiu en mercats de tercers** i reforç de la protecció dels drets de propietat intel·lectual europeus en sectors químics sensibles.

Energia assequible i descarbonització

La indústria química europea té unes grans necessitats energètiques, tant pel que fa al consum com a la dependència de vectors energètics com el gas natural, l'electricitat i el vapor industrial.

Per respondre a aquest desafiament, la Comissió planteja un seguit de mesures agrupades en el marc del **Pla d'energia assequible** (*Affordable Energy Action Plan*) adoptat el febrer de 2025, que inclou iniciatives reguladores, fiscals i d'inversió per reduir el cost del subministrament i augmentar la certesa a llarg termini per als inversors industrials.

Entre les accions clau previstes, destaquen:

- **Actualització de les Directrius sobre ajuts d'Estat per a emissions indirectes de l'ETS (*Emissions Trading System*)**, prevista per al quart trimestre de 2025.
- **Desplegament complet de la plataforma d'agregació de demanda de gas**, establerta inicialment per la crisi energètica de 2022 i que permet a les indústries amb grans necessitats energètiques negociar contractes de subministrament conjuntament.
- **Promoció de contractes d'energia a llarg termini (PPA, per les sigles en anglès)** mitjançant un marc normatiu europeu que redueixi les barreres administratives i garanteixi un accés equitatiu a la xarxa elèctrica per als productors d'energia renovable.
- **Revisió de les normes de competència per facilitar la constitució de consorcis energètics industrials** i reforçar el paper de les comunitats energètiques a escala industrial, especialment en clústers químics i zones industrials compartides.

La Comissió es compromet a mobilitzar nous instruments financers i reformular els existents **per facilitar inversions en tecnologies netes adaptades al sector químic. Entre les iniciatives més destacades, s'hi inclouen:**

- **Llançament d'una prova pilot del Banc de Descarbonització Industrial**, que oferirà suport en forma de subhastes competitives per finançar projectes madurs.

17.07.25

Pla d'acció de la UE per a la indústria química

- **Augment de l'assignació del programa Horitzó Europa (2025-2027)** a projectes demostratius de química verda, captació i reutilització de carboni (CCU, per les sigles en anglès), electròlisi d'alta temperatura, processos oxidatius no fòssils i biotecnologia per a la síntesi química.
- **Coordinació amb els fons de cohesió, el Fons d'innovació i InvestEU** per a la renovació de complexos petroquímics, la modernització de craquejadors de vapor i la digitalització de processos productius amb eines d'intel·ligència artificial per a l'eficiència energètica.

El **Pla aposta per una nova política industrial basada en fonts de carboni netes** que permetin reduir la petjada de carboni sense renunciar a la producció química. Aquest enfocament es concreta en diversos fronts:

- **Valorització de la biomassa sostenible com a font per a la síntesi química**, amb una futura Estratègia de bioeconomia (4T de 2025) que establirà criteris harmonitzats per a la sostenibilitat de les entrades biogèniques.
- **Promoció de l'ús de CO₂ capturat com a matèria primera per a la fabricació de compostos químics amb cicle tancat.**
- **Foment del reciclatge químic** mitjançant una nova normativa d'execució dins del marc de la Directiva de plàstics d'un sol ús.

Un dels **grans obstacles per a la descarbonització és l'absència d'infraestructures compartides de captació, transport i emmagatzematge de CO₂** (CCUS – *Carbon Capture, Utilisation and Storage*), especialment en àrees químiques a l'interior del continent. El Pla proposa:

- **Establir un mercat europeu emergent de CO₂**, amb nous mecanismes de suport a infraestructures de transport i interconnexió transfronterera, complementat per un futur “*hub* europeu del CO₂” per facilitar la correspondència entre emissors i usuaris finals.
- **Donar suport a sistemes de subministrament elèctric compartits per a polígons químics** amb permisos accelerats, tarifes regulades per a la indústria intensiva i accés preferent a xarxes d'alta tensió i renovables.

Les **principals accions per aconseguir energia assequible i la descarbonització** són:

- **Adoptar una nova Estratègia de bioeconomia** per definir la visió i les direccions per ampliar la fabricació de materials sostenibles d'origen biològic, el desenvolupament de biotecnologies i la promoció d'innovacions i inversions en aplicacions d'alt valor, incloent-hi els productes químics (4T de 2025).
- **Promocionar una Llei d'economia circular** per desbloquejar els mercats secundaris i impulsar la circularitat en els productes químics (2026).
- **Donar suport al desplegament eficient del reciclatge químic** en virtut de la Directiva sobre els plàstics d'un sol ús.

17.07.25

Pla d'acció de la UE per a la indústria química

- **Avaluar la viabilitat de les emissions comptables dels productes CCU no permanents de *downstream* per a la revisió de l'ETS (2T/3T de 2026).**
- **Desenvolupar incentius financers per promoure l'absorció de carboni no fòssil, així com d'hidrogen renovable i baix en carboni (l'anomenat hidrogen verd).**
- **Millorar el marc regulador per a la captura, el transport, la utilització i l'emmagatzematge de carboni (CCUS), fins i tot mitjançant la proposta d'un marc regulador per al desenvolupament d'una infraestructura i mercats de CO₂ de la UE.**

Creació de mercats de referència i d'innovació

Per **crear condicions de mercat favorables a la indústria química verda**, la Comissió proposa un conjunt d'instruments fiscals i de política de la demanda:

- **Establiment de requisits mínims de sostenibilitat i contingut renovable o reciclat per a determinats productes químics clau**, especialment plàstics tècnics, fertilitzants, dissolvents i polímers funcionals. Aquests requisits es desplegaran progressivament en el marc de la futura Llei d'acceleració de la descarbonització industrial i s'integraran en les normes d'ecodisseny i etiquetatge digital de productes.
- **Estudi sobre l'ús de la fiscalitat verda harmonitzada en l'àmbit químic** amb l'objectiu d'internalitzar els costos ambientals i de salut pública associats a substàncies perilloses, així com per incentivar l'ús d'alternatives més segures.

Suport a les empreses innovadores i a la substitució de substàncies perilloses:

- **Accelerar i escalar la innovació química utilitzant voluntàriament *EU Chemicals Innovation Hubs* (1T de 2026)**, destinats a agrupar empreses, centres de recerca, agències reguladores i inversors per accelerar la substitució de substàncies tòxiques, la síntesi de molècules netes i l'escalabilitat de solucions circulars.
- Presentar **convocatòries dedicades a la innovació química neta dins del programa Horitzó Europa 2025-2027**, amb una dotació total estimada de 600 milions d'euros, que prioritzaran projectes pilot d'electrosíntesi, biocatàlisi, química computacional i nous sistemes de polimerització neta.
- **Crear un observatori europeu sobre patents químiques netes**, en col·laboració amb l'Oficina Europea de Patents, per monitorar les tendències tecnològiques, identificar colls d'ampolla reguladors i facilitar la transferència de tecnologia cap a pimes i empreses emergents.
- **Proposar una Llei de materials avançats** per estimular i premiar la innovació en el sector químic (4T de 2026).
- **Exposar una plataforma de dades comuna per a productes químics**, tal com s'estableix en el paquet *One Substance, One Assessment*.

17.07.25

Pla d'acció de la UE per a la indústria química

- **Presentar un full de ruta per a l'eliminació progressiva de les proves amb animals** (1T de 2026).

Actuació sobre substàncies per- i polifluoroalquíliques (PFAS)

Les substàncies per- i polifluoroalquíliques (PFAS) formen una família de més de 10.000 compostos químics artificials que comparteixen una elevada persistència ambiental i capacitat d'acumulació en organismes vius. Són molt utilitzades en aplicacions industrials i de consum com revestiments antiadherents, escumes d'extinció d'incendis, tèxtils impermeables, envasos alimentaris, bateries, semiconductors i circuits electrònics.

El Pla d'acció reafirma el **compromís de la Comissió amb una restricció horitzontal de tots els PFAS que no puguin demostrar-se essencials i insubstituïbles**. Aquesta proposta es basa en el dossier científic elaborat per cinc agències europees (Alemanya, Països Baixos, Dinamarca, Noruega i Suècia), sota el paraigua del Reglament REACH.

Les línies d'actuació proposades són:

- Adoptar una **restricció general de les PFAS en virtut de REACH, amb base científica**, basada en el principi de precaució i que cobreixi la producció, la comercialització i l'ús de les substàncies afectades.
- Establir **excepcions estrictament delimitades en el temps i l'àmbit** per a aplicacions considerades crítiques, com les bateries per a vehicles elèctrics, els circuits integrats, els implants mèdics o els components aeroespacials, sempre que no hi hagi alternatives viables disponibles.
- **Harmonitzar els valors límit de concentració de PFAS** en productes de consum, aigua potable i sòls.
- **Integrar l'enfocament de "substàncies molt persistents" en tots els instruments reguladors de productes químics**.
- Crear **finançament específic per a la recerca de substàncies alternatives**, especialment a través de les xarxes europees d'innovació i substitució química i dels partenariats publicoprivats en l'àmbit dels materials avançats i la química verda.
- **Aplicació estricta del principi de "qui contamina paga"** mitjançant l'obligació de traçabilitat de residus i emissions, el reforç de la responsabilitat ampliada del productor (RAP) i la persecució penal de casos de contaminació intencionada.

Simplificació reguladora

Amb motiu del llançament del Pla d'acció per a la indústria química, la Comissió ha adoptat el sisè paquet de simplificació (òmnibus), centrat específicament en la legislació química. Aquest inclou propostes de revisió de la normativa següent:

17.07.25

Pla d'acció de la UE per a la indústria química

- **Reglament sobre classificació, etiquetatge i envasament (CLP, per les sigles en anglès)**
- **Reglament de productes fertilitzants**
- **Reglament de cosmètics**

A més del sisè paquet, s'anuncien tres nous òmnibus de simplificació:

- **Paquet de legislació ambiental (*Environmental Omnibus*):** racionalitzarà els requisits ambientals, inclòs el compliment de REACH.
- **Paquet per a productes de protecció vegetal:** accelerarà l'accés al mercat de biopesticides, amb beneficis tangibles per al sector químic verd.
- **Revisió de la Taxonomia verda:** simplificació dels criteris del principi de no causar un perjudici significatiu al medi ambient (DNSH - *Do No Significant Harm*) per prevenir la contaminació, centrant-se en substàncies i activitats rellevants.

El Reglament REACH, columna vertebral de la política química europea, serà objecte d'una revisió objectiva i selectiva per:

- Accelerar processos d'avaluació, autorització i restricció.
- Reduir la complexitat per a les empreses, en particular per a les pimes.
- Mantenir la protecció de la salut i del medi ambient.
- Incorporar criteris de sostenibilitat i innovació segura des de l'etapa d'avaluació.

17.07.25

Pla d'acció de la UE per a la indústria química

3. Suport per part d'ACCIÓ

ACCIÓ dona suport a les empreses catalanes del sector químic

El Departament d'Empresa i Treball, a través d'ACCIÓ, acompanya i assessora les empreses catalanes del sector químic que exporten o tenen filials o activitats comercials, així com aquelles que volen obrir-se a nous mercats.

- A través de les Oficines Exteriors d'ACCIÓ, s'ofereixen serveis personalitzats a les empreses catalanes. La xarxa de 40 oficines d'ACCIÓ al món ofereix suport en àmbits com la implantació, la cerca de distribuïdors, la concertació d'agendes comercials o l'organització de missions empresarials.
- L'Oficina Tècnica de Barreres a la Internacionalització d'ACCIÓ està a la disposició de les empreses catalanes en les operacions relacionades amb els processos d'exportació-importació, com logística, permisos, finançament o normativa, entre d'altres:
 - És un **servei gratuït i qualificat de resolució de consultes** empresarials relacionades amb l'activitat internacional.
 - S'atenen en **menys de 48 hores les consultes d'empreses** que pateixin incidències vinculades a les operacions comercials.

4. Enllaços d'interès

Fonts oficials:

- **European Chemicals Industry Action Plan**
https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/european-chemicals-industry-action-plan_en
- **Factsheet: Chemicals Package**
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/fs_25_1760

17.07.25

Pla d'acció de la UE per a la indústria química

Nota: Totes les dades tenen finalitat informativa. L'empresa que faci ús d'aquests serveis assumirà de manera exclusiva la responsabilitat relativa a l'ús de la informació i els resultats que se'n derivin. És obligació de l'Empresa verificar la informació abans d'utilitzar-la. ACCIÓ no es fa responsable de cap dany causat per l'ús de la informació.

Per obtenir-ne més informació:

Oficina Tècnica de Barreres a la
Internacionalització

Passeig de Gràcia, 129
08008 Barcelona
www.accio.gencat.cat
tradedesk@gencat.cat
93 476 72 86